

מבוא למדינת ישראל

מספר הקורס : 212.4183
ד"ר מרקוביץקי יעקב

זמני הקורס: תשע"ה, סמסטר א', יום ג' 16:00-20:00.

שעת קבלה: ימי ג', 15:00-16:00 בתיאום מראש עם המרצה.

מטרת הקורס: תיאור ודיון בתהליכים הפוליטיים, הביטחוניים, החברתיים והתרבותיים עימם התמודדה מדינת ישראל מפרוץ מלחמת העצמאות ועד הסכם השלום עם מצרים (1978). הקורס יצביע על השינויים שחלו בחברה הישראלית – ממדינה במצור ועד למדינה ריבונית השולטת על מרחבים שנכבשו במהלך מלחמת ששת הימים.

Course objectives: The course focuses in the main processes which confronted the state of Israel from 1948 until 1978. We will deal with the political, military, social and cultural influences which will describe the problems and the challenges of the new society after the declaration of independence.

תוכנית הקורס:

שבוע מס'	נושא	קריאה
1	מלחמת העצמאות – שלב מלחמת האזרחים	קדיש – עמ' 33-45
2	מלחמת העצמאות – המלחמה הבינלאומית	קדיש – עמ' 46-69
3	הסתננות ותגמול (1949-1956)	מלץ-גינזבורג – עמ' 244-261
4	הרקע לקדש – הסלמה ומלחמת מנע	
5	השסע היהודי ערבי – הממשל הצבאי	ליסק והורוביץ – עמ' 69-80
6	דת ומדינה – פוליטיקה ושסע דתי	ליסק והורוביץ – עמ' 91-103
7	יחס הישוב לניצולי השואה	מרקוביץקי- הרוס את מחיצת הזרות
8	הממלכתיות של בן גוריון	קבלו – עמ' 123-154
9	קולקטיביזם ואינדיבידואליזם – הסכמיות ומחלוקת בישראל	מרקוביץקי- חלום פטרה
10	לאומיות ואידיאולוגיה – מלחמת ששת הימים והשפעותיה	ליסק והורוביץ – עמ' 160-184
11	מלחמת ההתשה – מלחמה או ביטחון שוטף?	זהר – עמ' 13-46
12	הרקע למלחמת יום הכיפורים	
13	חזרה וסיכום הקורס	

דרישות הקורס:

נוכחות חובה, לפחות ב-80% מההרצאות.
מבחן מסכם על החומר הנלמד בקורס וחומר הקריאה.

הרכב הציון:

המבחן מהווה 80% מהציון הסופי. 20% נוספים יינתנו על נוכחות ומעורבות בשיעורים.

קריאת חובה:

1. ליסק, מ., הורוביץ, ד. (1990). *מצוקות באוטופיה – ישראל חברה בעומס יתר*. תל אביב, עם עובד.
2. מרקוביץקי, י. (2004). "חלום פטרה – ההולכים אל מוות", *כיוונים חדשים (11)*, עמ' 216-230.
3. מרקוביץקי, י. (2000). "הרוס הרוס את מחיצת הזרות", *יואל רפל (עורך)*. *בריחים של שתיקה*, תל יצחק: משואה, עמ' 275-291.
4. קדיש, א. (עורך) (2004). *מלחמת העצמאות תש"ח-תש"ט*, חלק א', תל אביב: מרכז גלילי.
5. זהר, א. (2012). *לוחמי קו המים והאש*, תל אביב: המכון לחקר מלחמות ישראל.
6. קבלו, פ. (2003). "אזרחים מתבגרים: כינוס התלמידים בשיך-מוניס". *ישראל*, 4, עמ' 123-154.
7. מלץ-גינזבורג (2011). "החברה הישראלית ומדיניות הביטחון". *עלי זית וחרב*, 11, עמ' 244-261.